

Opinnäytetyö AMK

Ensihoitajakoulutus

2023

Mikola Tuomas & Vento Rosita

Vastavalmistuneiden ensihoitajien odotukset ja kokemukset työuran alkuun

– Kysely koulu- ja työelämän nivelvaiheesta

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Ensihoitajakoulutus

2023 | 45 sivua, 4 liitesivua

Mikola Tuomas & Vento Rosita

Vastavalmistuneiden ensihoitajien odotukset ja kokemukset työuran alkuun

- Kysely koulu- ja työelämän nivelvaiheesta

Ensihoitaja AMK -koulutus on yksi Suomen suosituimmista koulutusohjelmista ja samalla iso osa ensihoitajista harkitsee alan vaihtoa. Opinnäytetyössä haluttiin selvittää, kohtaavatko uusien ensihoitajien odotukset ja kokemukset työelämästä toisiaan. Tavoitteena oli parantaa ensihoitajien työhyvinvointia, työhön kiinnittymistä ja alan pitovoimaa selvittämällä, mitkä asiat ovat yllättäneet ensihoitajia työelämään siirryttäessä. Opinnäytetyö toteutettiin anonyyminä kyselytutkimuksena valmistuville ja vastavalmistuneille hoitotason ensihoitajille.

Kyselyyn vastanneet kokivat työelämän kohdanneen enimmäkseen heidän odotuksiaan ja suurin osa kokee työnsä arvostetuksi. Yllättävänä ensihoitotyössä vastaajat olivat kokeneet päihteiden käyttöön ja sosiaalisiin ongelmiin liittyvien tehtävien määrän sekä kiireettömien ja yöaikaisten tehtävien määrän. Vastaajat toivoivat parempaa työhön perehdyttämistä ja mentorin olisi koettu helpottavan työelämään siirtymistä.

Uusilla ensihoitajilla on oman kokemuksensa mukaan pääosin todellisuutta vastaava kuva ensihoitotyöstä. Lisää tutkimusta ja toimia olisi kuitenkin hyvä tehdä alan pitkän aikavälin pitovoiman ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi sekä työuran alun sujuvoittamiseksi.

Asiasanat:

ensihoito, ensihoitaja, ambulanssi, ura, työelämä

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in Emergency Care

2023 | 45 pages, 4 pages in appendices

Mikola Tuomas & Vento Rosita

Paramedic Graduates' Expectations and Experiences in the Beginning of Professional Career

- A Questionnaire on the Transitions from School to Working Life

Bachelor's degree in emergency care is one of the most popular higher education degrees in Finland. Meanwhile many paramedics are considering quitting the care sector. This thesis seeks to discover if the expectations of newly graduated paramedics meet with working life experiences. The aim is to improve paramedics' work wellbeing and commitment, and to improve industry's ability to retain employees by studying factors that have surprised newly graduated paramedics. The thesis consists of a questionnaire for newly graduated paramedics and paramedic undergraduates.

The respondents felt that for the most part their expectations were met in working life and the majority feel their practice is respected. A high number of non-urgent missions, missions dealing with social problems and substance abuse and a high number of night-time missions surprised the respondents and they wished for better work orientation and felt that a mentor would ease the transition to working life.

New paramedics feel that their expectations are mostly in line with the reality of emergency care. More research could be done to strengthen the retaining and wellbeing of the employees in the long run, and to ease the shift to working life.

Keywords:

Emergency care, paramedic, ambulance, career, working life

Sisältö

Käytetyt lyhenteet tai sanasto	6
1 Johdanto	7
2 Ensihoito	9
2.1 Ensihoitopalvelu	9
2.2 Ensihoidon julkisuuskuva	10
2.3 Odotukset työuraa kohtaan	11
2.4 Odotusten ja todellisuuden kohtaaminen uran alussa	12
3 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	13
4 Opinnäytetyön toteutus	14
4.1 Toimeksianto	14
4.2 Teoriapohja	14
4.3 Aineiston keruu ja analysointi	15
4.4 Kyselyn kohderyhmä	16
5 Opinnäytetyön kyselyn tulokset	17
5.1 Ensihoitajaopiskelijoiden taustatiedot	17
5.2 Kyselyn väittämät	17
5.3 Avoimet kysymykset	19
6 Johtopäätökset	29
7 Eettisyys	30
8 Luotettavuus	31
9 Pohdinta	33
Lähteet	36

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kysely

Kuvat

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

Käytetyt lyhenteet tai sanasto

Amk	Ammattikorkeakoulu
Häke	Hätäkeskuslaitos
LU	Länsi-Uusimaa
PI	Pirkanmaa
PH	Päijät-Häme
Sote	Sosiaali- ja terveys-
X-tehtävä	Tehtävä, jonka päätteeksi ensihoito ei kuljeta potilasta jatkohoitoon
Movi-tehtävä	Moniviranomaistehtävä

1 Johdanto

Ammattijärjestön Tehyn 2021 teettämän kyselyn mukaan 95 % alle 30-vuotiaista hoitajista harkitsee alan vaihtoa (Aula Research 2021, Tehy 2021). Ensihoitajista 77 % on harkinnut alanvaihtoa useammin kuin kerran vuodessa (Katela 2020). Ensihoitajat vaihtavat alaa, koska kokevat huolta omasta jaksamisesta ja pitävät urakehitysmahdollisuuksia heikkoina (Nieminen ym. 2021; Tuominen 2022).

Ensihoitaja AMK -koulutus on yksi Suomen suosituimmista koulutusohjelmista verrattaessa hakijamääriä aloituspaikkoihin. Vuonna 2022 Turun ammattikorkeakoulun ensihoidon koulutusohjelmaan hyväksyttiin 1,5 % hakijoista, mikä teki koulutusohjelmasta maan vaikeimman päästä opiskelemaan. Valtakunnallisesti ensihoitaja (AMK) koulutus on kuudenneksi suosituin, kun tarkastellaan hakijamääriä suhteessa aloituspaikkoihin. (Nuoska 2022; Opetushallinnon tilastopalvelu 2022.)

Ensihoidon koulutusohjelmia järjestävien ammattikorkeakoulujen verkkosivujen mukaan ensihoitotyössä kohdataan äkillisesti sairastuneita ja vammautuneita potilaita, sekä tehdään kiireetöntä hoidon tarpeen arviointia. Työ on vaativaa, vastuullista ja itsenäistä. (Metropolia 2023; OAMK 2023; Turun AMK 2023; Xamk 2023; Savonia AMK 2023.) Savonia ammattikorkeakoulu kertoo nettisivuillaan, että suurin osa ensihoitotehtävistä on kiireettömiä tehtäviä ja pääosa asiakkaista on iäkkäitä monisairaita henkilöitä (Savonia AMK 2023). Ensihoitopalvelun perustehtävä on turvata äkillisesti sairastuneen tai onnettomuuden uhrin tasokas hoito tapahtumapaikalla ja kuljetuksen aikana, mutta todellisuudessa ensihoidon tehtäväkirjo on laaja ja vain osa ensihoidon tehtävistä liittyy äkilliseen sairastumiseen tai vammautumiseen (Kuisma ym. 2018, 14). Moni ensihoitoalalle hakeutuva ajattelee työn sisältävän lähinnä tyyppillisiä hätätilanteita, kuten onnettomuuksia ja sairaskohtauksia, mutta arkitodellisuus on toisenlainen, ja sitä värittävät sosiaaliset- ja päihdeongelmat, yksinäisyys ja mielenterveysongelmat (Kuisma ym. 2018, 15). Ensihoitotyön luonne on muuttunut ja sosiaalisten tehtävien määrä sekä väkivallan uhka on ensihoitajien mielestä lisääntynyt (Katela 2020, 39).

Tunne kyvyttömydestä auttaa potilasta ja hänen lähipiiriään turhauttaa ensihoitajia. Alan julkisuuskuva on luonut epätodellisia odotuksia ensihoidon mahdollisuuksista ja työn sisällöstä. Työntekijöille ja opiskelijoille tulisi antaa todellinen kuva työn luonteesta. (Kuisma ym. 2018, 15.)

Työuran alkuvaihe on kriittinen ajanjakso uuden työntekijän työmotivaation, työhyvinvoinnin, työtyytyväisyyden ja työhön kiinnittymisen sekä sitoutumisen kannalta (Major ym. 1995; Bauer ym. 2007; Wang ym. 2016 & Ślebarska & Soucek 2020). Edellä mainittuihin työelämämittareihin vaikuttaa olennaisesti uusien työntekijöiden odotukset työtä ja työpaikkaa kohtaan (Jusoh ym. 2011; Ślebarska & Soucek 2020; Daigle 2022). Olemme tilanteessa, jossa koko sote-ala kärsii työvoimapulasta ja suuresta henkilöstön vaihtuvuudesta (ELY-keskus 2021; Rautio 2021).

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneille ja valmistuvilla ensihoidon opiskelijoille kysely, jolla selvitetään heidän odotuksiaan ja kokemuksiaan ensihoidon työelämästä. Kyselyllä pyritään saamaan tietoa, vastaavatko odotukset ja kokemukset työelämästä toisiaan, ja millaista apua vastavalmistuneet ensihoitajat olisivat kaivanneet työuransa alussa. Tavoitteena on parantaa ensihoitajien työhyvinvointia, työhön kiinnittymistä ja alan pitovoimaa.

2 Ensihoito

2.1 Ensihoitopalvelu

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa ensihoidon yleisestä suunnittelusta ja lainsäädännöstä. Hyvinvointialueet järjestävät alueensa ensihoitopalvelun joko tuottamalla toiminnan itse tai hankkimalla sen yksityiseltä sektorilta. (STM 2023.)

Ensihoitoa on

- äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan hoidon tarpeen arviointi ja
- hoito ensisijaisesti sairaalan ulkopuolella
- tarvittaessa potilaan kuljettaminen hoitoyksikköön sekä
- potilaan siirto hoitolaitosten välillä silloin, kun potilas tarvitsee matkan aikana vaativaa ja jatkuvaa hoitoa tai seurantaa.

(Terveydenhuoltolaki 2010/1326; Kuisma ym. 2018; STM 2023.)

Ensihoitopalveluun sisältyy myös ensihoitovalmiuden ylläpitäminen, tarvittaessa osallisten ohjaaminen psykososiaalisen tuen piiriin, varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatiminen viranomaisyhteistyössä ja virka-avun antaminen (Terveydenhuoltolaki 2010/1326).

Hoitotason ensihoitaja on terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on suorittanut joko ensihoitaja AMK-tutkinnon tai laillistettu sairaanhoitaja, joka on suorittanut hoitotason ensihoitoon suuntaavan vähintään 30 opintopisteen laajuisen lisäkoulutuksen ammattikorkeakoulussa, jossa on ensihoidon koulutusohjelma. Hoitotason ensihoidon yksikössä vähintään toisen ensihoitajan on täytettävä edellä kuvattu koulutustaso ja toisen oltava terveydenhuollon ammattihenkilö tai pelastajatutkinnon tai sitä vastaavan tutkinnon suorittanut henkilö. (Ensihoitoasetus 585/2017.)

2.2 Ensihoidon julkisuuskuva

Ensihoitajaksi opiskelevalta vaaditaan kykyä mukautua nopeasti muuttuviin tilanteisiin, paineensietokykyä, päätöksentekokykyä sekä hyvää fyysistä kuntoa (Metropolia 2023; OAMK 2023; Turun AMK 2023; Xamk 2023; Savonia AMK 2023). Ensihoitajalta edellytetään lääketieteellisen osaamisen lisäksi hyviä vuorovaikutustaitoja, rauhallista ja määrätietoista käyttäytymistä uhkaavissa ja yllättävissä hätätilanteissa, vastuullisuutta ja laajaa terveys- ja sosiaalipalveluiden tuntemusta. Ensihoitajan työ on henkisesti ja fyysisesti kuluttavaa. (Kuisma ym. 2018, 15.)

Ensihoitajaopiskelijat pitävät ensihoitajan työtä ihmisläheisenä ja merkityksellisenä, vaihtelevana ja mielenkiintoisena sekä alan mainetta hyvänä. Ensihoitajan työ näkyy kansalaisille yhteiskunnassa ja opiskelijat pitävät ammattia vetovoimaisena. Ensihoitajakoulutusohjelman läpikäyneet myös kuvaavat, että heillä oli erilainen käsitys työn luonteesta, mitä se todellisuudessa on. (Puolakanaho & Belet 2020, 15–19.)

Ensihoidon koulutuksen saaneet kertovat halunneensa tehdä liikkuvaa, vaihtelevaa ja vaativaa työtä, joka on merkityksellistä ja auttavaa. Heillä oli mielikuva työstä, joka on itsenäistä, sisältäen ”vauhtia ja vaarallisia” tilanteita. Myös ensihoitajan statusta pidettiin arvossa ja alaa yleisesti mediaseksikkäänä. (Puolakanaho & Belet 2020, 15–19.) Kaksi keskeisintä syytä ensihoitajan uravalinnalle ovat halu auttaa toisia ja ennalta-arvaamattomien tilanteiden tuoma jännitys (Ericsson ym. 2021).

Ensihoitajat vaihtavat alaa huonon johtamisen, epätasa-arvoisen kohtelun sekä työnohjauksen ja koulutuksen vähäisyyden takia (Katela 2020, 44 & Nieminen ym. 2021, 19–32). Lisäksi arvostuksen puute, vastuuseen nähden liian pieni palkka ja heikot urakehitysmahdollisuudet ajavat ensihoitajia pois alalta muihin töihin (Cash ym. 2018; Katela 2020, 44; Rivard ym. 2020; Nieminen ym. 2021, 19–32). Muita syitä alan vaihtamiseen ovat mm. halu kehittyä työssä ja oppia uutta; osa ensihoitajista kokee pääsevänsä tekemään enemmän ja

monipuolisemmin hoitotyötä sairaalan sisällä kuin ensihoidossa (Puolakanaho & Belet 2020, 16).

Ensihoitotyö koetaan sekä psyykkisesti että fyysisesti kuormittavaksi, mutta ensihoitajat tiedostavat tämän alalle mentäessä. Psyykkisen ja fyysisen kuormittavuuden vaikutuksesta alan vaihtoon ensihoitajien keskuudessa on ristiriitaisia vastauksia. (Puolakanaho & Belet 2020; Katela 2020; Nieminen ym. 2021.)

2.3 Odotukset työuraa kohtaan

Uusilla työntekijöillä on aina jonkinlaisia odotuksia työnantajaa, työpaikkaa ja työn sisältöä kohtaan ja uran alkuvaihe on yksi tärkeimmistä ajanjaksoista uuden työntekijän työtyytyväisyyden ja työpaikan pitovoiman kannalta (Major ym. 1995; Bauer ym. 2007; Wang ym. 2016; Ślebarska & Soucek 2020). Jos työntekijän odotukset eivät kohtaa todellisia kokemuksia työpaikalla, tällä on negatiivisia vaikutuksia työtyytyväisyyteen ja työntekijän sitoutumiseen (Jusoh ym. 2011; Ślebarska & Soucek 2020; Daigle 2022). Uusilla työntekijöillä on usein idealistinen kuva työn sisällöstä, joka on ristiriidassa todellisuuden kanssa, jolloin täyttymättömät odotukset ovat merkittävä stressin lähde (Major ym. 1995; Ślebarska & Soucek 2020).

Uuden työntekijän odotukset voivat kohdistua työn sisältöön, palkkaukseen, etenemismahdollisuuksiin, vaatimustasoon, johtamiskulttuuriin, henkilöstön välisiin suhteisiin tai oikeastaan mihin tahansa työn osa-alueeseen (Jusoh ym. 2011; Daigle 2022). Odotukset perustuvat yksilöllisille kokemuksille ja havainnoille, ja niihin vaikuttavat myös yhteiskunnan normit sekä toisten ihmisten havainnot ja kertomukset (Daigle 2022). Myös vastavalmistuneiden muodollinen koulutus muokkaa heidän odotuksiaan työtä kohtaan (Jusoh ym. 2011). Odotusten täytyminen korreloi työntekijän työhön sitoutumisen kanssa, kun taas täyttymättömät odotukset lisäävät henkilöstön vaihtuvuutta (Major ym. 1995; Jusoh ym. 2011; Daigle 2022).

2.4 Odotusten ja todellisuuden kohtaaminen uran alussa

Vastavalmistuneiden korkeakouluopiskelijoiden kokemukset työuran alusta eivät useinkaan vastaa heidän odotuksiaan (Major ym. 1995; Jusoh ym. 2011). Vastavalmistuneet opiskelijat kokevat siirtymisvaiheen kokoaikatyöhön stressaavana ja traumaattisena, mikä aiheuttaa tehottomuutta myös työnantajan näkökulmasta. Vastavalmistuneet tulevat sekä ali- että ylityöllistetyiksi. (Jusoh ym. 2011.)

Jotta odotukset ja työn todellisuus kohtaisivat paremmin sekä opiskelijoiden, oppilaitosten että työnantajien tulisi työskennellä tämän eteen. Opiskelijoiden tulisi sekä opintoihin hakeutuessaan että opiskeluaikana ottaa paremmin selvää valitsemastaan alasta ja työn luonteesta, keskittyä pitkän aikavälin kehittymiseen ja hakea aktiivisesti töitä. Oppilaitosten tulisi avustaa opiskelijoita oppiaineiden valinnassa, kutsua vierasluennoitsijoita ja ammatinharjoittajia oppilaitoksiin ja osallistaa heitä opintosuunnitelman tekoon, perustaa alumniyhdistyksiä ja perehdytysohjelmia vastavalmistuneille sekä avustaa heitä työn haussa. Lisäksi oppilaitosten tulisi kutsua vanhoja opiskelijoita pitämään ura- ja motivaatioseminaareja nykyisille opiskelijoille. (Jusoh ym. 2011.)

Työnantajien tulisi mm. pitää seminaareja opiskelijoille, kommunikoida työelämän tarpeita oppilaitoksille, tehdä rekrytointia kampuksilla ja antaa realistinen kuva työn luonteesta. Lisäksi työnantajan tulisi panostaa uuden työntekijän perehdytykseen, hyvän työntekijäsuhteen luomiseen sekä arvioida työn uudelleen suunnittelun tarvetta. (Jusoh ym. 2011.) Uuden työntekijän hyvä sopeuttaminen työyhteisöön – tukemalla työntekijän selkeää työnkuvaa, pystyvyyden tunnetta ja sosiaalista sopeutumista – parantaa työntekijän työsuoritusta ja työmoraalia sekä lisää työhön sitoutumista ja vähentää henkilöstön vaihtuvuutta (Bauer ym. 2007).

3 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneille ja valmistuvilla ensihoidon opiskelijoille kysely, jolla selvitetään heidän odotuksiaan ja kokemuksiaan ensihoidon työelämästä. Kyselyllä pyrittiin selvittämään:

1. Vastaavatko odotukset ja kokemukset työelämästä toisiaan?
2. Millaista apua vastavalmistuneet ensihoitajat olisivat kaivanneet työuransa alussa?

Tavoitteena on parantaa ensihoitajien työhyvinvointia, työhön kiinnittymistä ja alan pitovoimaa.

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Toimeksianto

Opinnäytetyö pohjautuu Turun ammattikorkeakoulun toimeksiantoon ja haluun tutkia ammattikorkeakoulun ensihoidon opiskelijoiden työelämäodotuksia. Tämän työn tekemiseen ei ole haettu rahoitusta.

4.2 Teoriapohja

Lähdemateriaalia kerättiin hakemalla aikaisempia tutkimuksia ja artikkeleita tietokannoista kuten Cinahl Complete, Cochrane Library ja PubMed sekä Googlen hakukonetta hyödyntäen. Hakusanoina käytettiin termejä kuten paramedic, ems tai emergency medical service, prehospital tai pre-hospital, ambulance, emergency medical technician tai emt, acute nursing, career, expectations, working life ja näiden suomenkielisiä vastineita kuten ensihoito, ensihoitaja, ambulanssi, akuuttihoito, ura, työelämä, odotukset sekä eri avainsanojen yhdistelmiä Boolean operaattorilla.

Lisäksi suomalaisia opinnäytetöitä haettiin Theseuksesta hakusanoilla kuten ensihoito, ensihoitaja, ura, perehdytys, mentorointi ja työelämä sekä näiden hakusanojen eri yhdistelmillä Boolean operaattoria käyttäen. Osa lähdemateriaalista löytyi käymällä läpi aikaisempien opinnäytetöiden lähdeluetteloita.

Lähdemateriaaliksi ei kelpuutettu yli 10 vuotta vanhoja artikkeleita, opinnäytetöitä tai tutkimuksia. Tähän tehtiin kuitenkin muutama poikkeus, joiden katsottiin tuovan vertailuarvoa tälle työlle tai joiden katsottiin edustavan sen kaltaista tietoa, jota voidaan edelleen pitää ajankohtaisena, kuten jotkin ihmisen psykologiaa käsittelevät artikkelit.

Aineistoa löytyi runsaasti erityisesti englanniksi. Aineisto kuitenkin keskittyy suurelta osin ensihoitajien ja akuuttihoidon parissa työskentelevien työssä

jaksamiseen, työhyvinvointiin, työurien pituuteen, työuran loppuvaiheeseen ja alan vaihdon syihin. Muun muassa työn henkinen kuormittavuus ja työn määrä, etenemismahdollisuudet, henkilöstöjohtaminen ja palkkaus ovat kansainvälisesti tunnistettuja kipupisteitä ensihoidon parissa (Tunaligil ym. 2016; Cash ym. 2018; Rivard ym. 2020; Ericsson ym. 2021; Thielman ym. 2023). Ensihoidon opiskelun ja työelämän nivelvaiheeseen keskittyvät artikkelit käsittelivät opiskelijoiden työllistymis- ja palkkaodotuksia, ei odotuksia työn sisältöä kohtaan tai tuen tarvetta työuran alkutaipaleelle (Deluhery ym. 2008; Beechler ym. 2010).

Suomalaiset opinnäytetyöt noudattelevat aiheiltaan ja painotuksiltaan ulkomaisia artikkeleita. Monet opinnäytetyöt sivuavat tämän opinnäytetyön aihetta, kuten ensihoitajien syitä alanvaihtoon tutkineet opinnäytetyöt (Katela 2020; Nieminen ym. 2021). Osalla ensihoitajaksi valmistuneista on ollut virheelliset odotukset ensihoitotyötä kohtaan, mikä on vaikuttanut alan vaihtoon (Puolakanaho & Belet 2020, 15–19).

Ensihoitoon liittyen on tehty viimeisen kolmen vuoden aikana mentorointiin ja perehdytykseen liittyen useita opinnäytetöitä, jotka kaikki osaltaan vahvistavat käsitystä, että panostuksilla tuoreen ensihoitajan työuran alun sujuvoittamiseen ja tukeen on selkeitä hyötyjä työhyvinvoinnin ja alan pitovoiman kannalta. (Koski-Harja ym. 2020; Ranta-Nilkku & Repo 2020; Kamula ym. 2021; Haapatalo & Myllylahti 2022; Piispanen 2023.)

4.3 Aineiston keruu ja analysointi

Turun ammattikorkeakoulusta vastavalmistuneille ja vastavalmistuville ensihoitajille lähetettiin Webropol-kyselylomake (liite 2), jossa oli väittämiä ja kysymyksiä, joilla pyrittiin kartoittamaan vastavalmistuneiden ensihoitajien odotuksia ja kokemuksia työelämästä sekä sitä, miten työelämäodotukset olivat vastanneet todellisuutta. Kyselyn laatimisen ja siihen saadun hyväksynnän jälkeen kysely lähetettiin saatekirjeen (liite 1) kanssa Turun ammattikorkeakoulun ensihoitajaverkostoihin. Kyselyn saatekirjeessä selitettiin vastaajalle kyselyn

tarkoitus, tietojenkäsittelykäytännöt, kohderyhmä sekä kerrottiin, että kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja anonyymiä.

Opettajien välityksellä kyselyä jaettiin sähköpostitse alumneille. Itse lähetimme linkin kyselyyn ensihoitajaopiskelijoiden WhatsApp-ryhmään ja jaoimme kyselyä ensihoitajien työpaikoilla Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella ja TYKS Akuutin ensihoidonhenkilöstölle. Kysely oli auki reilun viikon ajan ja ennen kyselyn sulkeutumista kohderyhmälle lähetettiin kaksi muistutusviestiä kyselyyn vastaamisesta.

Kysymykset pohjautuvat aiemmassa kirjallisuudessa esiin nousseisiin aiheisiin ja teemoihin. Kysely sisälsi 16 monivalintakysymystä ja 2 avointa kysymystä. Vastaukset käytiin läpi ja analysoitiin. Monivalintakysymyksistä tehtiin prosentuaalisia laskelmia. Näin pystyttiin selvittämään, kuinka moni vastaajista oli kokenut ensihoitajan työn vastanneen hänen odotuksiaan. Avointen kysymysten vastauksille tehtiin aineistolähtöinen sisällön analyysi ja poimittiin vastauksista esiin nousseita aiheita ja avainsanoja. Tarkoitus oli selvittää, mitkä aiheet yllättivät vastavalmistuneita ensihoitajia eniten.

4.4 Kyselyn kohderyhmä

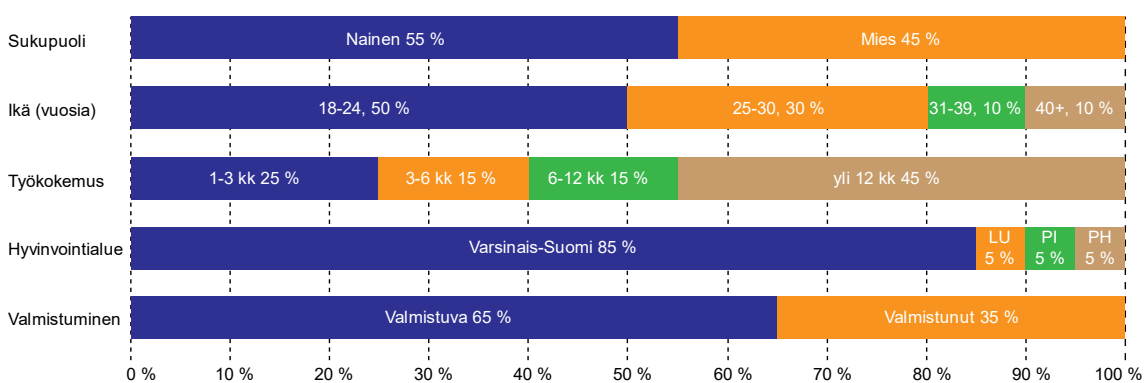
Kyselyn kohderyhmä oli Turun ammattikorkeakoulun ensihoitaja AMK-tutkinnon loppuvaiheen opiskelijat ja kyseisen tutkinnon suorittaneet, joilla oli enintään kaksi vuotta työkokemusta ensihoidossa. Muista ammattikorkeakouluista valmistuneita ensihoitajia ei rajattu kyselystä pois, mutta kysely kohdennettiin erityisesti Turun ammattikorkeakoulun verkostoihin.

Kohderyhmä rajattiin näin, koska haluttiin vastauksia ihmisiltä, joilla on odotusten ja kokemusten mahdollinen ristiriita tuoreessa muistissa, ja joiden odotukset ovat rakentuneet ensisijaisesti toisen käden tiedon varassa, eikä omakohtaisesti esimerkiksi perustason ensihoitajana jo ennen ammattikorkeakouluopintoja.

5 Opinnäytetyön kyselyn tulokset

5.1 Ensihoitajaopiskelijoiden taustatiedot

Webropol-kyselyyn vastattiin 20 kertaa (kuva 1). Kyselyyn vastanneista naisia oli 55 % (n=11) ja miehiä 45 % (n=9). Vastaajista suurin osa (80 %) oli 18–30-vuotiaita. Lähes kaikki (85 %) vastaajista työskenteli Varsinais-Suomen hyvinvointialueella. Koska vastaajajoukko oli pieni, ei ole mielekästä tehdä taustamuuttujien ja vastausten välistä vertailua, joten käsittelemme vastaajia yhtenäisenä ryhmänä.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

5.2 Kyselyn väittämät

Kyselyssä oli 16 väittämää, joihin vastaajalla oli viisi vastausvaihtoehtoa.

Taulukko 1. Valmistuvien ja vastavalmistuneiden ensihoitajien vastauksien keskiarvot ja mediaanit kyselyssä esitettyihin väittämiin.

Väittämä	Ka	Md
Tietotaitoni vastasi ensihoitotyön vaatimuksia työuran alussa.	3,8	4
Selviydyin ilman merkittäviä haasteita ensihoidon työtehtävistäni työuran alussa.	4,0	4
Ensihoitotyön luonne vastasi ennen työuraa olleita odotuksiani.	4,1	4
Ensihoitotyön fyysinen kuormitus yllätti uran alussa.	2,0	2
Ensihoitotyön henkinen kuormitus yllätti uran alussa.	2,9	2
Olisin kaivannut enemmän perehdytystä työuran alkuun ensihoidossa.	2,8	3
Olisin kaivannut (enemmän) mentorointia työuran alkuun ensihoidossa.	3,6	4
Työilmapiiri ensihoidossa vastasi odotuksiani.	4,0	5
Sain kollegoilta tukea ensihoidon työuran alussa.	4,6	5
Sain esihenkilöltä tukea ensihoidon työuran alussa.	4,3	5
Ensihoidon tehtävämäärät vastasivat odotuksiani.	4,0	4
Ensihoidon tehtävätyypit vastasivat odotuksiani.	3,5	4
Ensihoidon työvuorot olivat sopivan pituisia.	4,7	5
Ensihoidon työvuorojen kuormitus yllätti työuran alussa.	3,2	4
Odotukseni ensihoidon työelämää kohtaan vastasi todellisuutta.	4,1	4
Koen ensihoitotyön edelleen yhtä arvostetuksi ja arvokkaaksi kuin ennen työelämään siirtymistä.	4,7	5

1. Täysin eri mieltä. 2. Osittain eri mieltä. 3. Ei eri eikä samaa mieltä. 4. Osittain samaa mieltä. 5. Täysin samaa mieltä.

Vastausten perusteella ensihoitotyö, -työn luonne ja -työn eri osa-alueet ovat vastanneet kyselyyn vastanneiden odotuksia; kaikkien odotuksia mittaavien

väittämien kohdalla vastausten keskiarvo on 3,5 tai enemmän, mediaanivastauksen ollessa näihin kysymyksiin joko 4 tai 5 eli osittain samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Yleisluonteiseen kysymykseen ”odotukseni ensihoidon työelämää kohtaan vastasi todellisuutta” vastausten keskiarvo oli 4,1 ja mediaani 4 eli vastaajien odotukset ovat kohdanneet melko hyvin todellisuutta.

Kun vastaajilta on kysytty ensihoitotyön yllätyksistä vastaukset ovat keskiarvoltaan ja mediaaniltaan alle 3 eli työn henkinen tai fyysinen kuormitus ei ole yllättänyt vastaajia. Tähän poikkeuksena on vastaukset väittämään ”ensihoidon työvuorojen kuormitus yllätti työuran alussa”, jossa keskiarvo sijoittuu lähelle ”ei samaa eikä eri mieltä”. Perehdytystä vastaajat eivät ole kaivanneet enempää tai vähempää, mutta vastaajat olisivat kaivanneet lisää mentorointia.

5.3 Avoimet kysymykset

Laadullisessa sisällönanalyysissä vastausten analysoinnin jälkeen vastaukset jaettiin kolmeen alaluokkaan sen perusteella, kuka pystyy kyseiseen asiaan vaikuttamaan. Alaluokkia olivat koulu, työpaikka ja muu. Vastausten perusteella koulu pystyisi helpottamaan ensihoitajien työuraan siirtymistä ja työuran alkua lisäämällä opetukseen enemmän simulaatioita kiireettömistä ja x-tehtävistä. Vastaajat toivoivat myös lisää harjoitusta monipotilastilanteista sekä ajoharjoittelua ja ajotietokoneiden hallinnan opettelua jo koulun aikana. Vastaajat kokivat, että monipuoliset työharjoittelut, harjoittelut ensihoidossa ja koulutusambulanssi tukivat työelämään siirtymistä. Alaluokan ”työpaikka” alle kerättiin vastauksia, joihin työpaikalla pystytään vaikuttamaan. Työpaikalta toivottiin paremmin suunniteltua tai pidempää perehdytystä. Suuresti esille nousi toive olla useampi työvuoro yhden työparin kanssa sekä hoitotasolle siirryttäessä toivottiin kokenutta työparia hoitotasouran alkuun. Moni vastaajista olisi toivonut mentoria työuran alkuun, jonka kanssa olisi voinut käydä ensihoitotehtäviä ja mieleen tulleita kysymyksiä yhdessä läpi. Vastaajat kokivat myös, että ensihoidon työelämän alkua olisi helpottanut useammat työpaikan sisäiset simulaatiot sekä hoito-ohjeiden ja ensihoitotehtävien läpikäyminen. Kannustavat työkaverit

koettiin myös helpottavan työelämään siirtymistä. Alaluokan ”muu” alle luokittuivat vastaukset elämäkokemus ja että työuralle siirtyminen sujui hyvin.

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
Enemmän simulaatioita kiireettömistä tehtävistä loppuvaiheen opintojen aikana.	Lisää simulaatioita kiireettömistä tehtävistä.	Koulu
Movi-tilanteissa esim. kolareissa toimimisen harjoittelu koulutuksen aikana.	Movi-tilanne harjoituksia	Koulu
Paremmiin suunniteltu tai pidempi perehdytys.	Paremmiin suunniteltu ja pidempi perehdytys.	Työpaikka
Useampi työvuoro yhden työparin kanssa, ei joka vuorossa uutta -> uusi työ on jossain määrin kuormittavaa ja kuormitusta lisää, kun joka vuorossa pitää tutustua uuteen työpariin ja toimintatapoihin.	Useampi työvuoro yhden työparin kanssa.	Työpaikka
Yksi henkilö, jolta kysyä asioita, jolloin kaikki ei antaisi eri ohjeita (mentori?).	Mentori.	Työpaikka

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
C, D ja X-keikkojen simulointia koulussa enemmän.	Simulaatiot kiireettömistä ja X-tehtävistä.	Koulu
Ambulanssi koulutuksessa auttaisi, uskoisin. lisää ajoharjoittelua ja ajotietokoneiden hallintaa yms.	Ajoharjoittelua ja ajotietokoneiden hallintaa.	Koulu/työpaikka
Monipuoliset harjoittelut koulun aikana, siis monipuolinen kokemus ja tietotaito. Näen että uusi koulutusambulanssitoiminta toimisi hyvin. Työporukassa enemmän simulaatioita ja perehdytyksessä hoito-ohjeiden ja keikkojen läpikäyntiä yhdessä mahdollisesti oman mentoriohjaajan kanssa, mieluusti molempien työkavereiden kanssa.	Monipuoliset työharjoittelut. Töissä enemmän simulaatioita ja hoito-ohjeiden sekä ensihoitotehtävien läpikäyntiä.	Koulu Työpaikka
Enemmän harjoittelua ensihoidossa koulun aikana.	Lisää harjoitteluja ensihoidossa.	Koulu

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
<p>Ensihoidon työt jo lähihoitaja pohjalta aloittaneena sain työuran alussa tukea vanhemmilta työntekijöiltä paljon! Mutta alussa kun siirtyi tekemään hoitotasoa kesän aikana, jouduin olemaan paljon tuoreiden vasta-aloittaneiden kesätyöntekijöiden kanssa, vaikka firmassa ollut jo jonkin aikaa ja toimintatavat olivat tuttuja, olisin kaivannut kokeneempia työpareja ensimmäisenä kuukausina!</p>	<p>Hoitotasolle siirryttäessä kokenut työpari.</p>	<p>Työpaikka</p>
<p>Muutama sama työpari eikä koko ajan uutta ja kokematon.</p>	<p>Useampi työvuoro yhden työparin kanssa.</p>	<p>Työpaikka</p>
<p>Koulutusambulanssi madalsi kynnystä harjoittelun ja työelämään siirtymisen välillä.</p>	<p>Koulutusambulanssi helpotti työelämään siirtymistä.</p>	<p>Koulu</p>
<p>Kannustavat työkaverit, hyvä me-henki työpaikalla.</p>	<p>Kannustavat työkaverit.</p>	<p>Työpaikka</p>

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
<p>Urani (pl. siirtokuljetukset) aloitin koulutusambulanssissa, joten työuralle siirtyminen oli oikeastaan niin helppoa kuin voisi ikinä olla.</p>	<p>Koulutusambulanssi helpotti työelämään siirtymistä.</p>	<p>Koulu</p>
<p>Mentorointi tai kisälli/oppilastyypinen dynamiikka olisi varmasti auttanut työuran alussa. Olisi saanut istua saman työparin kanssa, vaikka ensimmäiset pari kuukautta samassa autossa. Toki tällaisessa järjestelyssä mentorit on valittava todella huolella, jotta mentori on sellainen, joka ei taas sabotoi uuden ensihoitajan innostusta.</p>	<p>Useampi työvuoro yhden työparin kanssa. Mentori.</p>	<p>Työpaikka</p>
<p>Koen siirtymisen työuralle sujuneen hyvin.</p>	<p>Työuralle siirtyminen sujui hyvin.</p>	<p>Muu</p>
<p>Työuran alussa olisin kaivannut enemmän mentorointia, joka jatkuisi pidemmälle työn alussa kuin perehdytys. Tuntui</p>	<p>Mentori.</p>	<p>Työpaikka</p>

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
ehkä, että jäi vähän yksin ja tyhjänpäälle perehdytyksen jälkeen, paljon oli omasta toiminnasta ja aktiivisuudesta kiinni.		
Yövuoroista ja vuorokausirytmityksestä puhuminen jo vaikka kouluaikoina, kiireettömien tehtävien hoidontarpeen päätöksenteko ja ehdottomasti mt-potilaista enemmän keskustelua koulussa, koska 785 nykyään yksi yleisimmistä tehtäväkoodeista.	Yövuoroista ja vuorokausirytmityksestä puhuminen kouluaikoina. simulaatiot kiireettömistä tehtävistä. Mielenterveyspotilaista keskustelua koulussa.	Koulu

Vastaajien näkemykset ensihoitotyön eniten yllättävistä asioista jaettiin alaluokkiin ”työyhteisö” ja ”työn luonne”. Suurin osa asioista, jotka yllättivät ensihoitotyön alussa eniten, liittyivät työn luonteeseen. Pinnalle nousi aiheita ensihoitotehtävistä. Suuret tehtävämäärät – myös yöaikaan – sekä x-, kiireettömät- ja ”turhat” tehtävät koettiin yllättävänä. Sosiaalipuolen ongelmiin ja päihteiden käyttöön liittyvien tehtävien määrät olivat myös yllättäneet ensihoitajia työuran alussa. Tehtävillä koettava väkivallan pelko tuli yllätyksenä. Myös perusterveydenhuollon toiminnan ja toimivuuden sekä ensihoitajien käyttäminen terveysneuvontana koettiin kuormittavan ensihoitoa. Työn oli ajateltu olevan fyysisempää ja haastavampaa, mitä se todellisuudessa oli. Yllättävänä koettiin myös hätäkeskuksen usein väärin arvioitu kiireellisyysluokitus ja se, että AMK:n

ensihoitajakoulutuksesta valmistuneen täytyy työskennellä pidempi aika perustasolla ennen hoitotasolle siirtymistä. Ilmoitusvelvollisuus paloturvallisuudesta mainittiin myös. Alaluokan työyhteisö alle kerättiin työyhteisössä yllättäviä asioita. Työyhteisössä yllätti joidenkin ensihoitajakollegoiden kielteinen suhtautuminen tiettyihin potilasryhmiin, al-arvostava puhetyyli omaa ammattia kohtaan ja päivystyksen kollegoiden negatiivinen suhtautuminen ensihoitoa kohtaan.

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
Muiden ensihoitajien nuiva suhtautuminen tiettyihin potilasryhmiin yllätti. Lisäksi yllättävän moni ensihoitaja puhuu omasta ammatistaan al-arvostavaan sävyyn.	Ensihoitajien huono suhtautuminen tiettyihin potilasryhmiin. Omasta ammatista puhuminen al-arvoisesti.	Työyhteisö
Terveysneuvonnan ja kiireettömien tehtävien määrä.	Terveysneuvonnan ja kiireettömien tehtävien määrä.	Työn luonne
Eniten yllätti ehkä keikkamäärät, vaikka siitä oli huhua jo ennestään, mutta etenkin yövuorojen keikkamäärät yllättivät paljoudellaan.	Runsaat tehtävämäärät, etenkin yövuoroissa.	Työn luonne
ns. "turhien" keikkojen määrä, jossa ensihoidolla ei ole mitään lisäarvoa annettavana kuin	Turhien tehtävien määrä.	Työn luonne

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
korkeintaan kuljetus, joka sekään usein ei välttämätön ambulanssilla.		
Sosiaalisiin ongelmiin liittyvien tehtävien määrä/sosiaalisten ongelmien liittyminen ensihoitotehtäviin, tarve selvittää sosiaalipuolen asioita myös nuorilla potilailla.	Sosiaalipuolen ongelmiin liittyvät tehtävät.	Työn luonne
X-keikkojen määrä.	X-tehtävien määrä.	Työn luonne
Kiireellisyys usein arvioitu väärin häkestä.	Kiireellisyyden arviointi häkestä väärin.	Työn luonne
Se, että useissa paikoissa vaaditaan suht pitkään (2vuotta) työskentelyä perustasolla ennen hoitotasolle siirtymistä. Vaikka valmistumme hoitotason ensihoitajaksi.	Perustasolla työskentely ennen hoitotasolle siirtymistä.	Työn luonne
Odotin työn olevan fyysisempää. Ilmeisesti vanhana raksaduunarina	Työn odotti olevan enemmän fyysisempää.	Työn luonne.

Alkuperäinen vastaus	Pelkistetty sisältö	Alaluokka
on jokin pohjakunto tehty.		
<p>Ensihoitoon kohdistuva kuormitus perusterveydenhuollosta ja suuri osuus tehtävistä ei oikeastaan ensihoidolle kuuluvia asioita. Monien asioiden huomioiminen, esim. ilmoitusvelvollisuus paloturvallisuusvaarasta. Negatiivinen palaute/suhtautuminen päivystyksissä.</p>	<p>Perusterveydenhuollon toimimattomuudesta tuleva kuormitus ensihoidolle.</p> <p>Ilmoitus velvollisuus paloturvallisuudesta.</p> <p>Negatiivinen palaute päivystyksestä.</p>	<p>Työn luonne.</p> <p>Työyhteisö.</p>
Suuri määrä alkoholisteja ja aineidenkäyttäjiä, väkivallan pelko.	Päihteiden käyttäjät ja väkivallan pelko.	Työn luonne.
Valmistauduin paljon haastavampaan työhön, pienemmälläkin stressillä olisi selvinnyt. Suurin osa tehtävistä on kiireettömiä, joten välillä motivaatio ylläpitää tietoa haastavampiin tehtäviin on hankalaa.	Työ vähemmän haastavaa kuin ajatteli. Kiireettömät tehtävät.	Työn luonne.

”Vapaa sana” -kohtaan vastaajat saivat avoimesti kommentoida kyselyn aiheita. Vastauksia tuli kaksi. Näissä vastauksissa tuotiin esille potilaskohtaamisen tärkeyttä ja toivetta, että kaikki ensihoitajat, jotka siirtyvät perustasolta hoitotasolle, saisivat alkuun olla kokeneen työparin kanssa.

6 Johtopäätökset

Kyselyn tuloksista selviää, että suurin osa kyselyyn vastanneista ensihoitajista kokee omaavansa riittävän tietotaidon työelämää varten valmistuessaan ensihoitajaksi. Moni vastaajista myös koki selviytyneensä työuran alussa ilman merkittäviä haasteita. Kyselyn perusteella voidaan sanoa, että ensihoitotyön luonne on suurimmaksi osaksi vastannut valmistuvien ja vastavalmistuneiden ensihoitajien odotuksia.

Kirjallisissa vastauksissa useat kertoivat yllättyneensä muihin kuin akuutteihin tilanteisiin liittyvien tehtävien suurta määrää oli kyseessä sitten X-tehtävä, kiireetön tehtävä, sosiaaliin ongelmiin tai päihteiden käyttöön liittyvä tehtävä tai ensihoidolle turhaksi koettu tehtävä. Myös ensihoitotyön henkinen ja fyysinen kuormitus jakoi kyselyyn vastanneiden mielipiteitä. Kyselyssä ei tarkennettu, millä tavalla henkinen tai fyysinen kuormitus oli yllättänyt, mutta kirjallisissa vastauksissa esiin tuotiin sekä työn yllättävä keveys että yllättävän suuret tehtävämäärät yleisesti ja yöaikaan. Myös väkivallan pelko tehtävillä oli yllättänyt. Yksittäisissä vastauksissa yllättävänä asiana koettiin ensihoitajien nuiva suhtautuminen tiettyjä potilasryhmiä kohtaan ja päivystyksen kollegoiden negatiivinen suhtautuminen ensihoitajia kohtaan, joskin vastauksissa ei tarkennettu, mistä potilasryhmistä on kyse tai miten negatiivinen suhtautuminen potilaisiin tai ensihoitoon ilmenee.

Melkein kaikki kyselyyn vastanneet kuitenkin kokevat ensihoitotyön yhtä arvokkaaksi ja arvostetuksi kuin ennen työelämäänsä siirtymistä. Työilmapiirin koettiin suurimmaksi osaksi vastaavan odotuksia. Hieman alle puolet vastaajista kokivat perehdytyksen työhönsä osittain tai täysin riittämättömänä, minkä perusteella ensihoitajien perehdytyksessä voisi olla parantamisen varaa. Moni kyselyyn vastanneista olisi myös kaivannut enemmän mentorointia tai vakituista työparia työuran alussa. Kannustavilla työkavereilla ja esihenkilöillä koettiin olevan positiivinen merkitys työelämäänsä siirtymiselle.

7 Eettisyys

Tässä työssä on pyritty noudattamaan hyvää tieteellistä käytäntöä eli toimimaan luotettavasti, rehellisesti, avoimesti ja vastuullisesti arvostusta lisäten. Opinnäytetyö on pyritty suunnittelemaan, toteuttamaan ja dokumentoimaan huolellisesti ja avoimesti ottaen huomioon aiempi tutkimustieto. Työssä on pyritty huomioimaan mm. tutkittavien yksityisyys, turvallisuus ja arvostus. Tarvittavat sopimukset ammattikorkeakoulun ja toimeksiantajan kanssa on tehty ennen työn aloittamista. Lisäksi kirjallisessa työssä viitataan asiaan kuuluvalla tavalla muiden julkaisuihin ja teksteihin sekä annetaan asiaankuuluva arvo muiden julkaisuiden tekijöille. (TENK 2023.)

Ennen työn aloittamista on tehty opinnäytetyösopimus tekijöiden ja ammattikorkeakoulun (toimeksiantaja) kesken (Arene 2020). Tutkimusaineiston keräämisestä, käytöstä ja säilytyksestä on keskusteltu ja sovittu ennakkoon opinnäytetyöohjaajien kanssa ja kyseiset asiat annettu tietoon myös tutkimuskohteille. Tutkittaville henkilöille on korostettu saatekirjeessä tietoon perustuvaa suostumusta ja pyritty informoimaan heitä mahdollisimman kattavasti tutkimuksen käytännöistä ja tarkoituksesta (Arene 2020; TENK 2023).

Opinnäytetyön kysely tehtiin vastaajien yksityisyyttä kunnioittaen siten, että vastaajan henkilöllisyyttä ei voi tunnistaa opinnäytetyöstä. Vastaukset kerättiin nimeettömästi Webropol-lomakkeelle. Kyselyn vastauksia säilytettiin ainoastaan Webropol Oy:n asiakas- ja käyttäjärekisterissä, joka täyttää EU:n tietosuojasetuksen ja muun henkilötietolainsäädännön edellytykset henkilötietojen käsittelystä (Webropol 2023). Vastaajien henkilötietoja ei kerätty ja vastauksia käytettiin ainoastaan opinnäytetyöhön ja tämän jälkeen niitä ei säilytetty. Yksittäinen vastaaja voi tunnistaa itsensä avoimista vastauksista, mutta ulkopuolinen lukija ei pysty yhdistämään, mikä vastaus oli kenenkin. Tutkimukseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja kyselyn saattoi keskeyttää missä vaiheessa tahansa. Kaikkia vastauksia käsiteltiin luottamuksellisesti. Tutkimukseen osallistuvalla oli mahdollisuus saada halutessaan tietoa henkilötietojensa käsittelystä (TENK 3/2019).

8 Luotettavuus

Tämän opinnäytetyön aihetta sivuavia opinnäytetöitä ja tutkimuksia, joita oli mahdollista hyödyntää sekä verrata, oli melko paljon. Erityisesti alanvaihtoon liittyviä tekijöitä sekä ensihoitohenkilöstöä kuormittavia tekijöitä on tutkittu paljon, mutta odotusten ja todellisuuden välistä yhteyttä ei niinkään.

Aikataulu opinnäytetyön tekemiseen oli melko tiukka. Osittain tämän vuoksi opinnäytetyö ei täysin pysynyt aikataulussaan. Opinnäytetyötä pyrittiin kuitenkin viemään määrätietoisesti koko ajan eteenpäin (Kylmä & Juvakka 2007, 68). Opinnäytetyön tekijät eivät olleet aikaisemmin tehneet laadullista kyselytutkimusta.

Opinnäytetyön kyselyyn ei saatu kovin suurta vastaajien määrää. Turun AMK:n vastavalmistuvia tai vastavalmistuneita ensihoitajia ei ole kovin paljon, joten vastaajien haaliminen oli haasteellista. Tämän takia pyrimme pitämään kyselyn sopivan pituisena, jotta mahdollisimman moni vastaisi. Tästäkin syystä laajempi vastaajajoukko lisäisi analyysin luotettavuutta. Haasteena oli myös kyselylomakkeen kysymysten asettelu, jotta kysymykset eivät olisi monitulkintaisia. Väittämät ja kysymykset pyrittiin muotoilemaan mahdollisimman yksiselitteisiksi, jotta vältetään väärinymmärryksiä ja vastaukset olisivat vertailukelpoisia (TENK 3/2019).

Opinnäytetyöhön vastattiin 20 kertaa. Vastaajamäärä on kohtalainen, koska kohderyhmä oli tarkkaan rajattu. Kohderyhmän rajausta saatekirjeessä aiheutti ihmetystä työn ohjaajissa ja opponijissa kyselyn julkaisemisen ja jakamisen jälkeen. Saatekirjeen kohderyhmän kuvausta muokattiin vielä jälkikäteen yksiselitteisemmäksi. Myös ensihoitajat, jotka eivät kuulu kohderyhmään ovat pystyneet vastaamaan kyselyyn, mikä voi vääristää kyselyn tuloksia. Ei voida siis varmaksi sanoa, että kyselyyn vastanneet ensihoitajat kuuluvat rajattuun kohderyhmään. Opinnäytetyön tarkastelussa huomattiin myös, että opinnäytetyön väittämät ovat osin monitulkinnallisia. Esimerkiksi väittämä yllättikö ensihoitotyön työn fyysinen kuormitus ei kohdenna yllättikö työn fyysinen kuormitus positiivisesti vai negatiivisesti, eli kyselyyn vastaamisesta ei selviä

onko työ vastaajan mielestä ollut enemmän fyysistä, kuin hän oli ajatellut vai vähemmän. Toisaalta kyselyn pääpainotus oli odotusten ja todellisuuden yleisessä kohtaamisessa, eikä kohtaamisen laadussa. Jatkotutkimuksissa olisi hyvä selvittää työn yksittäisiä osa-alueita odotusten kohtaamisen kannalta tarkemmin.

Kyselyä ei testattu ennen sen lähettämistä. Testauksella olisi voitu nopeammin huomata kyselyn puutteet ja saada korjattua kyselyä ennen sen lähettämistä kohderyhmä verkostoihin. Kyselyllä oli aikaikkuna, jonka sisällä kyselyyn pystyi vastaamaan. Kyselyn ollessa avoinna kohderyhmälle lähetettiin muutama muistutusviesti, jotta mahdollisimman moni aktivoituisi vastaamaan kyselyyn.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneille ja valmistuvilla ensihoidon opiskelijoille kysely, jolla selvitetään heidän odotuksiaan ja kokemuksiaan ensihoidon työelämästä. Kyselyllä pyrittiin saamaan tietoa vastaavatko odotukset ja kokemukset työelämästä toisiaan, ja millaista apua vastavalmistuneet ensihoitajat olisivat kaivanneet työuransa alussa. Tavoitteena on parantaa ensihoitajien työhyvinvointia, työhön kiinnittymistä ja alan pitovoimaa.

Kyselyllä saatiin hyvin esille valmistuvien ja vastavalmistuneiden ensihoitajien odotuksia ja kokemuksia työelämästä ja siitä, miten ne ovat kohdanneet toisensa. Avoimissa kysymyksissä nostettiin esille ajatuksia, joilla työelämään siirtymistä voitaisiin helpottaa. Myös ammattikorkeakoulun suuntaan tuli vastaajilta ehdotuksia ja toiveita, jotka auttaisivat työelämään siirtymistä. Näitä tietoja pystytään koulun kautta jakamaan ensihoitajakoulutukseen hakeville, jotta ensihoitajaksi hakevilla olisi vielä selkeämpi ja realistisempi kuva siitä, millaista ensihoitotyö tulee olemaan. Opinnäytetyön tavoitteessa onnistuttiin hyvin ja saadusta tiedosta on hyötyä tuleville opiskelijoille tai alalle pyrkiville sekä koulutusta järjestäville tahoille ja työnantajalle.

Kyselyyn saimme kohtalaisen määrän vastauksia, joista voidaan yleisesti todeta, että työelämäodotusten ja -todellisuuden välillä ei ole niin isoa kuilua, kuin aluksi ajattelimme, osittain pohjautuen aiemmin tehtyihin opinnäytetöihin. Mahdollisesti alan imagon ja todellisuuden välillä oleva ristiriita on tiedostettu oppilaitoksissa ja työpaikoilla, ja ristiriidan purkamiseksi on alettu tekemään määrätietoisia toimia.

Kyselystä saatujen tulosten perusteella oppilaitokset voivat pohtia toimia, joilla se valmistaa opiskelijoita kohtaamaan työn todellisuuden ja toimia, joilla totuusperusteista mielikuvaa vahvistetaan jo opintojen aikana tai jopa opiskelijahaun yhteydessä. Lisäksi alan työnantajat voivat hyödyntää kyselyn tuloksia erityisesti uusien työntekijöiden perehdytystä ja sitouttamista ajatellen.

Monet kyselyssä esille nousseet toiveet – kuten panostus perehdytykseen ja mentorointiin – ovatkin jo olleet kehityskohteina alan työpaikoilla, ja kyseisiä aiheita on käsitelty paljon viime vuosina myös useissa opinnäytetöissä.

Ensihoitajan työuran alkutaivalta erityisesti perehdytyksen ja mentoroinnin osalta on tutkittu paljonkin viime vuosina useissa opinnäytetöissä sekä kansainvälisissä artikkeleissa, joista ilmenee perehdytyksen ja mentoroinnin tärkeys (Jusoh ym. 2011; Koski-Harja ym. 2020; Ranta-Nilkku & Repo 2020; Kamula ym. 2021; Haapatalo & Myllylahti 2022; Piispanen 2023). Oman kyselymme perusteella uudet ensihoitajat myös kaipaavat näitä ohjauksen muotoja työuran alkuun. Lisäksi syitä ensihoitajien alan vaihdolle on selvitetty paljon (Cash ym. 2018; Katela 2020; Rivard ym. 2020; Puolakanaho & Belet 2020; Nieminen ym. 2021). Nämä asiat nivoutuvat yhteen jo ennen työuraa luotujen odotusten kanssa. Tätä odotusten ja todellisuuden välistä suhdetta ensihoidossa olisi syytä tutkia enemmänkin. Tämä opinnäytetyö keskittyi nimenomaan tähän opintojen ja työelämän nivelkohtaan, mutta lisää tutkimusta toivoisimme aiheesta, miten mielikuva ensihoitotyöstä ja työn luonteesta muodostuu ja mitkä tekijät tarkemmin tähän vaikuttavat. Työn yksittäisiin osa-alueisiin kohdistuvia odotuksia voisi myös tutkia tarkemmin; esimerkiksi millä tavalla työn fyysinen tai psyykkinen kuormitus on yllättänyt. Onko kuormitus ollut kevyempää vai raskaampaa, mitä opiskelija on odottanut ja millä tavalla? Aihetta olisi syytä selvittää myös valtakunnallisesti muissa ensihoidon koulutusta tarjoavissa koulutuslaitoksissa tämän työn keskittyessä Turun amk:n nykyisiin ja entisiin opiskelijoihin.

Kyselytutkimuksessa haasteena on varmentaa, että vastaajat todella kuuluvat haluttuun otantaan, minkä takia kyselyn kohdentaminen oikeille henkilöille ja saatekirjeen selkeys korostuu. Jakaessamme kyselyä, emme täysin onnistuneet rajaamaan kyselyä vain toivottuun otantaan kuuluviin henkilöihin, mikä on saattanut väärentää tuloksia. Lisäksi kysymysten asettelu, selkeys ja yksiselitteisyys on haaste, josta kuitenkin mielestämme suoriuduimme hyvin vastausten pysyttäessä hyvin aiheessa ja olleen vertailukelpoisia. Myös yksiselitteisten vastausvaihtoehtojen laatiminen on haastavaa, kun vastausasteikko pysyy muuttumattomana kysymyksestä toiseen; esimerkiksi

osassa kysymyksistä vastausvaihtoehdot ”osittain samaa mieltä” ja ”osittain eri mieltä” voidaan tulkita samoiksi vastauksiksi riippuen vastaajan perspektiivistä. Näiden sijaan olisi ollut perustellumpaa käyttää vastausvaihtoehtoja kuten ”enimmäkseen samaa mieltä” ja ”enimmäkseen eri mieltä”.

Tekemämme kyselyn sijaan aihetta voisi tutkia myös haastattelututkimuksena, jolloin vastauksiin voisi esittää tarkentavia jatkokysymyksiä ja kysyä vastauksille perusteluja, jolloin odotusten eri osa-alueisiin voisi pureutua yksityiskohtaisemmin. Perusteluja olisi voinut kysyä myös väittämien perässä olevalla vapaalla tekstikentällä.

Lähteet

Arene 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Helsinki: Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. Viitteessä (Arene 2020).

Aula Research 2021. Kysely tehyläisille 2021 – Tulosesitys. Viitattu 9.2.2023. https://www.tehy.fi/system/files/mfiles/dokumentti/aula_researchin_kysely_hoitajien_tyossajaksamisesta_ja_tyohyvinvoinnista_2021_id_17362.pdf

Bauer, T.N.; Bodner, T.; Erdogan, B.; Truxillo, D.M. & Tucker, J.S. 2007. Newcomer adjustment during organizational socialization: a meta-analytic review of antecedents, outcomes, and methods. *Journal of applied psychology*, vol. 92 no. 3, 707. Viitattu 3.9.2023. <http://dx.doi.org/10.1037/0021-9010.92.3.707>

Beechler LL.; Worlds GM.; Deluhery MR.; Stake CE. & Cichon ME. 2010. Sowing the seeds: part 2. A study of employment expectations of paramedic students. *EMS Magazine*, Vol. 39, No 1, 75–79. Viitattu 2.9.2023. <https://search-ebscohost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=105300926&site=ehost-live>

Cash, R.; Crowe, R.; Agarwal, R; Rodriguez, S. & Panchal, A. 2018. Exiting the Emergency Medical Services Profession and Characteristics Associated with Intent to Return to Practice, *Prehospital Emergency Care*, Vol. 22, No 1, 28-33. Viitattu 27.2.2023. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10903127.2017.1339749>

Daigle, M. 2022. Working with Great Expectations: The Impact of Met and Unmet Expectations on Employee Engagement and Intent to Leave. *Opinnäytetyö (PsM)*. Department of Psychology. Illinois state university. Viitattu 4.9.2023. <https://ir.library.illinoisstate.edu/etd/1632>

Deluhery MR.; Worlds GM.; Stake CE. & Cichon ME. 2008. Sowing the seeds. *EMS Magazine*, Vol. 37, No. 3, 94–97. Viitattu 2.9.2023. <https://search-ebscohost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=105903161&site=ehost-live>

ELY-keskus 2021. Sote-alalle on haasteellista houkutella työvoimaa ja pitää nykyisistä kiinni. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Viitattu 13.9.2023.
<https://www.ely-keskus.fi/-/sote-alan-toimialaraportti-2021>

Ensihoitoasetus 585/2017. Sosiaali- ja terveysministeriön asetusensihoitopalvelusta. Annettu Helsingissä 24.8.2017. Saatavilla
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170585>

Ericsson, C.; Lindström, V.; Nordquist, H. & Rudman, A. 2021. Finnish paramedics' professional quality of life and associations with assignment experiences and defusing use – a cross-sectional study. BMC Public Health Vol. 21, No 1789, 1-9. Viitattu 28.2.2023
<https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-021-11851-0>

Haapatalo, V. & Myllylahti, J. 2022. Uuden ensihoitajan perehdytys toimintayksikköön Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoitopalvelussa. Opinnäytetyö (AMK). Sosiaali- ja terveysala. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.9.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/703742/Haapatalo_Vesa.pdf

Jusoh, M.; Simun, M. & Choy Chong, S. 2011. Expectation gaps, job satisfaction, and organizational commitment of fresh graduates: Roles of graduates, higher learning institutions and employers. Education + Training, vol. 53 no. 6, 515–530. Viitattu 3.9.2023.
<https://doi.org/10.1108/00400911111159476>

Kamula, V.; Kantola, A. & Lehti, P. 2021. Mentorointi perehdytyksen tukena Essoten ensihoidossa. Opinnäytetyö (AMK). Sosiaali- ja terveysala. Lappeenranta: LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.9.2023
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/508515/Kamula_Vesa.pdf

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2017. Tutkimus hoitotieteessä. 3.–5. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Viitattu 7.3.2023.

Katela, K. 2020. Ensihoitajan alanvaihtoajatukseen vaikuttavia tekijöitä. Opinnäytetyö (AMK). Sosiaali- ja terveysala. Lappeenranta: LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349035/Katela_Krista.pdf

- Koski-Harja E.; Kaarakainen, E. & Kotala, T. 2020. Mentorointi osaksi ensihoitajan kehitystä. Mentorointiohje Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoitopalvelun ensihoitajille. Opinnäytetyö (AMK). Ensihoitajakoulutus. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.9.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/341028/Kaarakainen_Elisa%20Koski-Harja_Essi%20Kotala_Terhi.pdf
- Kuisma, M.; Holmström, P.; Nurmi, J.; Porthan, K. & Puolakka, T. 2018. Ensihoito. Helsinki: Sanoma Pro.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1. painos. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 7.3.2023.
- Major, DA.; Kozlowski, SWJ.; Chao, GT. & Gardner, PD. 1995. A longitudinal investigation of newcomer expectations, early socialization outcomes, and the moderating effects of role development factors. *Journal of Applied Psychology*. Vol. 80, no. 3, 418–431. Viitattu 3.9.2023.
- Metropolia 2023. Ensihoitaja AMK, päiväopiskelu. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2023. <https://www.metropolia.fi/fi/opiskelu-metropoliassa/amk-tutkinnot/ensihoitaja>
- Nieminen, I.; Reponen, J. & Yrjönen, M. 2021. Ensihoitajien alanvaihtoon johtaneet tekijät. Opinnäytetyö (AMK). Sosiaali- ja terveysala. Lahti: LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2023.
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/703007/Ensihoitajien%20alanvaihtoon%20johtaneet%20tekij%C3%A4t.pdf>
- Nuoska, L. 2022. Psykologi, ensihoitaja... Katso, mihin korkea-koulutukseen on juuri nyt vaikein päästä. *Iltasanomat*. Helsinki: Sanoma Media Finland. Viitattu 9.2.2023. <https://www.is.fi/info/art-2000000000013.html>
- OAMK 2023. Ensihoitaja (AMK). Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2023.
<https://www.oamk.fi/fi/koulutus/ammattikorkeakoulututkinnot/ensihoitaja-amk>
- Opetushallinnon tilastopalvelu 2022. Vipunen. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö & Opetushallitus. Viitattu 10.2.2023. <https://vipunen.fi/fi-fi>
- Piispanen, I. 2023. Mentorointi työhyvinvoinnin tukena ensihoidossa. Integraatiivinen kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyö (YAMK). Ensihoidon

johtaminen ja kehittäminen. Helsinki: Metropolia. Viitattu 2.9.2023.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/799899/Piispanen_Ida.pdf

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Työkirja ammattikorkeakouluun. Jokioinen: e-Oppi Oy. Viitattu 7.3.2023.

Puolakanaho, A. & Belet, A. 2020. Ensihoitaja akuuttihoitotyössä. Ensihoito koulutusohjelman antamat valmiudet työskennellä akuuttihoitotyössä. Opinnäytetyö (AMK). Ensihoitaja (AMK). Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.2.2023.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349701/Anna-katriina_Puolakanaho.pdf

Ranta-Nilkku, R. & Repo, M. 2020. Mentorointi ensihoidossa. Kokemusten arviointi ja mentorointimallin kehittäminen. Opinnäytetyö (YAMK). Ensihoidon kehittäminen ja johtaminen. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu, Lappeenranta: LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 9.2.2023.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349596/Mentorointi%20ensihoidossa.pdf>

Rautio, V. 2021. Työvoimapula uhkaa sote-palveluja myös hyvinvointialueilla. KT-lehden blogi. Helsinki: Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat. Viitattu 13.9.2023. <https://www.kt.fi/blogi/2021/tyovoimapula-uhkaa-sote-palveluja-myos-hyvinvointialueilla>

Rivard, M.; Cash, R.; Woodyard, K.; Crowe, R. & Panchal, A. 2020. Intentions and Motivations for Exiting the Emergency Medical Services Profession Differ Between Emergency Medical Technicians and Paramedics. Journal of allied health. Vol 1, No 49, 53-59. Viitattu 28.2.2023.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32128539/>

Savonia AMK 2023. Ensihoitaja (AMK), päivätoteutus. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.2.2023. <https://www.savonia.fi/opiskele-tutkinto/tutkinnot-ja-hakeminen/amk-ja-yamk-tutkinnot-tarjonta/ensihoitaja-amk-paivatoteutus/>

Ślebarska, K. & Soucek, R. 2020. Change of organizational newcomers' unmet expectations: Does proactive coping matter? PloS one, vol.15 no. 12. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243234>

STM 2023. Ensihoito. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 28.2.2023. <https://stm.fi/ensihoito>

Tehy 2021. Tehyn tuore kysely: Lähes kaikki nuoret hoitajat harkinneet alan vaihtoa. Viitattu 9.2.2023. <https://www.tehy.fi/fi/mediatiedote/tehy-tuore-kysely-lahes-kaikki-nuoret-hoitajat-harkinneet-alan-vaihtoa>

TENK 3/2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitteessä (TENK 3/2019). Viitattu 15.3.2023.

TENK 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2023. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitteessä (TENK 2023). Viitattu 18.9.2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Terveystieteiden laitos 30.12.2010/1326. Annettu Helsingissä 30.12.2010. Saatavilla <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Thielmann, B.; Schwarze, R.; Böckelmann, I. 2023. A Systematic Review of Associations and Predictors for Job Satisfaction and Work Engagement in Prehospital Emergency Medical Services — Challenges for the Future. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 20, no. 5: 4578. Viitattu 3.9.2023 <https://doi.org/10.3390/ijerph20054578>

Tunaligil, V.; Dokucu, A.I. & Erdogan, M.S. 2016. Determinants of General Health, Work-Related Strain, and Burnout in Public Versus Private Emergency Medical Technicians in Istanbul. *Workplace Health & Safety*, 64(7), s. 301–312. Viitattu 31.8.2023. <https://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=116406536&site=ehost-live>

Tuominen, M. 2022. Huoli jaksamisesta syynä ensihoitajien alanvaihtoon. *Tehylehti*. Helsinki: Tehy. Viitattu 9.2.2023. <https://www.tehylehti.fi/fi/uutiset/huoli-jaksamisesta-syyna-ensihoitajien-alanvaihtoon>

Turun AMK 2023. Ensihoitaja (AMK). Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.2.2023. <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/ensihoitaja/>

Vartiainen, T. 2022. Mentorointi ensihoidossa. Mentorointiohjelman kehittäminen ensihoitoon. Opinnäytetyö (YAMK). Ensihoidon kehittämisen ja johtamisen tutkinto-ohjelma. Helsinki: Metropolia. Viitattu 9.2.2023. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/749969/Vartiainen_Tiia.pdf

Wang, P.; Sang, J.; Li, P. & Zhao, J. 2016. How to make a newcomer happy? The mediating role of career commitment on the relationship between unmet expectations and job satisfaction. Social Indicators Research, vol. 127, 401-412. Viitattu 9.3.2023. <https://doi.org/10.1007/s11205-015-0952-3>

Webropol 2023. Webropol Oy:n asiakas- ja käyttäjärekisterin tietosuojaseloste. Viitattu 17.9.2023. <https://webropol.fi/tietosuojaseloste/>

Xamk 2023. Ensihoitaja (AMK). Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.2.2023. <https://www.xamk.fi/koulutukset/ensihoitaja-amk/>

Liitteet 1. Saatekirje

Saatekirje

Hyvä ensihoidon opiskelija tai vastavalmistunut ensihoitaja, Teemme opinnäytetyötä vastavalmistuneiden ensihoitajien ja loppuvaiheen ensihoitajaopiskelijoiden kokemuksista ja odotuksista ensihoidon työelämää kohtaan. Kyselyllä tutkitaan vastaavatko ensihoitajien odotukset työelämän kokemuksia ja tuloksia hyödyntämällä pystytään valmistamaan uusia ensihoitajia tulevaisuudessa paremmin tulevaan työhön. Ensihoitaja (AMK) -opiskelijoita ei valmistu vuosittain paljon, joten jokaisella vastauksella on suuri vaikutus opinnäytetyöllemme. Kysely keskittyy nimenomaan ensihoitotyöhön, joten vastaathan kysymyksiin sen pohjalta. Kyselyyn voi vastata minkä tahansa ammattikorkeakoulun ensihoitajakoulutusta käyvä loppuvaiheen opiskelija tai vastavalmistunut ensihoitaja, jolla on palkallista työkokemusta ensihoidosta, kuitenkin enintään 2 vuotta. Kyselyssä on 18 kysymystä, joista 16 on monivalintakysymyksiä ja kaksi avointa kysymystä. Kysely on vapaaehtoinen ja sen voi keskeyttää missä vaiheessa tahansa. Kysely sulkeutuu 24.05.2023.

Webropol-kysely on anonyymi ja vastausten käsittely on luottamuksellista. Noudatamme hyvän tutkimustavan mukaisia eettisiä ohjeita ja tietosuojalainsäädäntöä. Vastauksia käytetään vain opinnäytetyössämme, eikä niitä säilytetä opinnäytetyön valmistumisen jälkeen. Opinnäytetyöstämme ei myöskään ole mahdollista selvittää vastaajan henkilöllisyyttä. Jos sinulla herää kysymyksiä henkilötietojen käsittelyyn liittyen voit olla yhteydessä Rositaan tai Tuomakseen sähköpostilla. Vastaamalla kyselyyn annat tietoisesti suostumuksesi vastaustesi anonyymiin käsittelyyn tutkimustarkoituksessa kyseiseen opinnäytetyöhön.

Ystävällisin terveisin Rosita Vento, rosita.vento@edu.turkuamk.fi ja

Tuomas Mikola, tuomas.mikola@edu.turkuamk.fi

Ensihoitaja (AMK) -opiskelijat, Turun ammattikorkeakoulu

Liite 2. Kysely

Vastavalmistuneiden ensihoitajien odotukset ja kokemukset työuran alkuun

1. Sukupuoli

Nainen; Mies; Muu/en halua kertoa.

2. Ikä

18-24; 25-30; 31-39; 40 +.

3. Työkokemus ensihoidosta

1–3 kk; 3–6 kk; 6–12 kk; yli 12 kk.

4. Millä hyvinvointialueella työskentelet?

Ahvenanmaa; Etelä-Karjala; Etelä-Pohjanmaa; Etelä-Savo; HUS; Helsinki; Itä-Uusimaa; Kainuu; Kanta-Häme; Keski-Pohjanmaa; Keski-Suomi; Keski-Uusimaa; Kymenlaakso; Lappi; Länsi-Uusimaa; Pirkanmaa; Pohjanmaa; Pohjois-Karjala; Pohjois-Pohjanmaa; Pohjois-Savo; Päijät-Häme; Satakunta; Vantaa ja Kerava; Varsinais-Suomi.

5. Oletko valmistuva vai valmistunut ensihoitaja?

Valmistuva; Vastavalmistunut.

6. Tietotaitoni vastasi ensihoitotyön vaatimuksia työuran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

7. Selviydyin ilman merkittäviä haasteita ensihoidon työtehtävistäni työuran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

8. Ensihoitotyön luonne vastasi ennen työuraa olleita odotuksiani.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

9. Ensihoitotyön fyysinen kuormitus yllätti uran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

10. Ensihoitotyön henkinen kuormitus yllätti uran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

11. Olisin kaivannut enemmän perehdytystä työuran alkuun ensihoidossa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

12. Olisin kaivannut (enemmän) mentorointia työuran alkuun ensihoidossa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

13. Työilmapiiri ensihoidossa vastasi odotuksiani.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

14. Sain kollegoilta tukea ensihoidon työuran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

15. Sain esihenkilöltä tukea ensihoidon työuran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

16. Ensihoidon tehtävämäärät vastasivat odotuksiani.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

17. Ensihoidon tehtävätyypit vastasivat odotuksiani.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

18. Ensihoidon työvuorot olivat sopivan pituisia.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

19. Ensihoidon työvuorojen kuormitus yllätti työuran alussa.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

20. Odotukseni ensihoidon työelämää kohtaan vastasi todellisuutta.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

21. Koen ensihoitotyön edelleen yhtä arvostetuksi ja arvokkaaksi kuin ennen työelämään siirtymistä.

Täysin eri mieltä; Osittain eri mieltä; Ei eri eikä samaa mieltä; Osittain samaa mieltä; Täysin samaa mieltä.

22. Mitkä asiat olisivat auttaneet ensihoitajan työuralle siirtymistä ja työuran alkua?

23. Mitkä asiat ensihoitotyössä yllättivät aluksi eniten?

24. Vapaa sana aiheesta.